

عنوان مقاله:

فضای اجتماعی شهر کرمانشاه در دوره قاجار

محل انتشار:

مجله پژوهش های انسان شناسی ایران، دوره 2، شماره 1 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

یوسف علی ابادری - دانشیار گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

سیاوش قلی پور - استادیار گروه جامعه شناسی دانشگاه رازی کرمانشاه

خلاصه مقاله:

مقاله حاضر سعی می کند تا سازوکار تولید فضای اجتماعی در شهر کهن کرمانشاه را روشن سازد. از این روی نظریه "تولید فضا" هانری لوفیور را به عنوان چارچوب نظری انتخاب و داده ها را براساس فنون بررسی اسناد و مشاهده جمع آوری و تحلیل می کند. در شیوه تولید پیشاسرمایه داری قرن نوزدهم میلادی حیات شهری وابسته به مازاد اقتصادی روستا است و این مازاد به اندازه ای نیست که امکان جابه جایی جمعیت و تغییر فضا را ممکن سازد. شکل گیری فضای اجتماعی این شهر متأثر از سه گانه لوفیور به شرح زیر است: الف) بازنمایی فضای شهر کهن مبتنی بر کیهان شناسی سلسله مراتبی اسلامی است که در راس آن پروردگار عالم قرار دارد. نمود بیرونی این امر کالبد فیزیکی شهر اسلامی است که در آن مسجد جامع به عنوان مرکز تلقی می شد. ب) فضای بازنمایی یا فضای زیسته در سه حیطة قابل بررسی است: ۱) تمایز میان مسلمانان و غیرمسلمانان که خود را به صورت فاصله فیزیکی و فاصله اجتماعی نشان می داد. ۲) تفکیک جنسی و یا "محرمیت" که از طریق معماری سنتی و کالبد محله ها اعمال و سبب شکل گیری فضاهای عمومی و خصوصی می شد. ۳) تمرکززدایی از شهر و استقلال محله ها که هم از طریق معماری و هم به کمک فتیان و پهلوانان حفظ می گردید. ج) عمل فضایی درون شهر که در شبکه ها، معابر، بازار، مساجد و تکایا و عمل فضایی بیرون شهر که در قهوه خانه ها، گورستان ها، مکان های مقدس و فضای باز خارج از شهر صورت می گرفت.

کلمات کلیدی:

بازنمایی فضا، فضای بازنمایی، عمل فضایی، مازاد اقتصادی، محرمیت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1614720>

